

Dr. Szabó Iosif

Multiplele schimbări intervenite în ultimele decenii în biotopurile populate de păsările răpitoare, au dus și în țara noastră la scăderea bruscă a numărului acestor specii de păsări, cu toate că în zilele noastre ele sînt protejate de Ordine și Decizii binevenite.

Dar nu numai intervenția omului prin diferite mijloace a contribuit la scăderea numerică a acestor păsări, ci și iernile capricioase din ultimii ani, cînd mulți dintre păsări răpitoare pierd din cauza subnutriției, înghețînd. Acest fenomen nu este specific numai ținuturilor noastre, ci este un fenomen general, care a dus la intervenția de data aceasta pozitivă a omului iubitor de natură, și anume hrănirea în timpul iernii a păsărilor răpitoare.

Experiența specialiștilor din țările vecine, precum și condițiile specifice în care lucrează, mi-au permis, să încerc și eu hrănirea păsărilor răpitoare în timpul iernii, în anul 1979—1980. Lucrez într-un complex avicol, lângă municipiul Odorheiu-Secuiesc, jud. Harghita, care este situat în amonte de oraș, pe malul rîului Tîrnava Mare, la o distanță de cca. 300 m de o pădure de brazi. Efectivul de păsări din unitate este sub un control permanent din punct de vedere sanitar-

Oaspeți din prima zi, coțofenele și ... ciorile grive.

După un contraatac, uliul se hrănește liniștit.

Uliul porumbar, un oaspete de seamă.

veterinar prin autopsii zilnice și prin trimiteri de probe săptămânale pentru Laboratorul județean de diagnostic. În aceste condiții, când zilnic am la îndemână un număr de cadavre de păsări, moarte în majoritatea cazurilor în urma canibalizmului, fără boli contagioase-transmisibile, am decis la folosirea acestora în experiența mea.

Din luna decembrie a anului 1979 am început să așez cadavrele de găini într-un loc stabilit, în apropierea căruia se aflau doi copaci, care au servit ca loc de odihnă și de observare a terenului pentru păsările răpitoare din zonă. Din prima zi, au apărut câteva coțofane și ciori grive la hrănitoare. Terenul nefiind acoperit de zăpadă, păsările răpitoare aflate în această perioadă în împrejurimi nu s-au apropiat de hrănitoare, cu toate că zilnic am reîmprospătat hrănitoarea.

Odată cu căderea zăpezii și scăderea bruscă a temperaturii în luna ianuarie 1980 spre satisfacția mea, într-o dimineață devreme, am observat un exemplar tânăr de uliu porumbar la hrănitoare. Temperatura aerului era de minus 24 grade. În aceeași zi au apărut și șorecarii comuni împreună cu doi corbi la hrănitoare. O pereche de herete (*Circus cyaneus*) se rotea în jurul hrănitoarei, dar nu s-au apropiat de cadavre, probabil din cauza numărului mare de coțofane și ciori grive aflate la hrănitoare. Din această zi, hrănitoarea a fost vizitată în mod regulat de exemplarul de uliu porumbar (*Accipiter gentilis*), trei exemplare de șorecari (*Buteo buteo*), o pereche de corbi (*Corvus corax*) și rar, de herete de câmp (*Circus cyaneus*) — un exp. femel și un exp., mascul, care se hrăneau numai din cadavre aflate la o distanță mai mare de hrănitoare, luate de ciini hoinari.

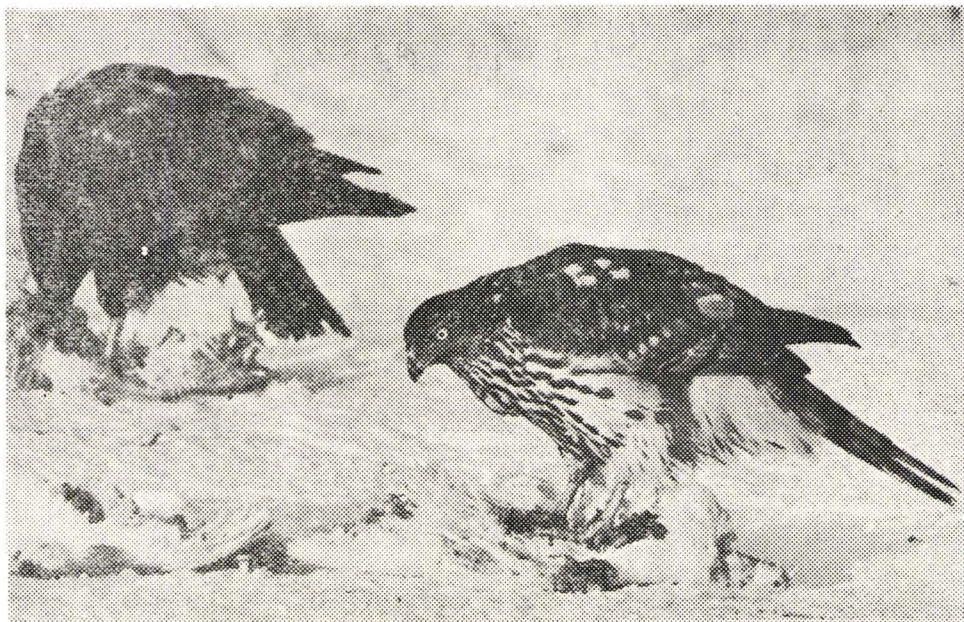
În zilele geroase, păsările răpitoare au vizitat hrănitoarea de două ori: dimineață, odată cu ivirea zorilor, și după masă, după ora 16, probabil, că în

această perioadă apariția omului în apropierea hrănitoare era minimă. În timpul zilei hrănitoarea era vizitată doar de către coțofene, ciori grive și ocazional de stâncuțe, iar păsările răpitoare puteam să observ în apropiere, așezate pe crengele copacilor.

În perioadele de încălzire a vremii, vizita păsărilor răpitoare a luat un caracter neregulat, vizitarea hrănitoare a fost legată probabil de o nereușită a procurării hranei vii. Vizitarea hrănitoare de către păsările răpitoare a durat pînă la mijlocul lunii februarie, cînd în urma încălzirii vremii, s-a topit zăpada, și procurarea hranei a devenit mai ușoară. Observarea păsărilor de la hrănitoare am făcut-o dintr-un ascunziș, în fața căruia am pus cadavrele, din zi în zi mai aproape, pînă la o distanță critică de 15 m.

În comportarea păsărilor răpitoare la hrănitoare am observat mai multe fenomene interesante, printre care cel mai interesant cred că este faptul, că uliul cel tinăr, a fost alungat în repetate rînduri de la hrănitoare de către un șorecar comun, cu toate că acesta din urmă era deja sătul, pînă cînd, uliul silit de foame nu a trecut la contraatac. Șorecarul al doilea afalat în apropiere, nu s-a băgat în lupta celor doi rivali. Un alt fenomen de remarcă, la apropierea uliului porumbar de hrănitoare, locul a fost părăsit în grabă de către coțofene și ciori grive, cu toate că, după cum am observat, acest uliu nu a atacat niciodată pe aceste păsări. Ciorile și coțofenele se hrănesc în mod obișnuit împreună cu șorecari, fără nici un conflict din partea șorecarilor, numai coțofenele sînt obraznice, cînd trag de coada sau aripa șorecarilor în speranța, obținerii unor bucăți mai bune de hrană. Șorecarii nici în asemenea condiții nu au manifestat agresivitate față de coțofene.

În urma rezultatelor obținute în experiența de hrănire a păsărilor răpitoare în condițiile noastre, consider că ar fi bine ca ornitologii, care au posibilitatea de a procura deșeuri de la abatoare, să facă hrănitoare pentru păsările răpitoare care ierneză la noi, pentru a se reduce pierderile efectivelor și așa reduse numeric.

Șorecarii comun apar într-un penaj foarte variat.

Pentru cei care sînt hotărîți să contribuie și astfel la protecția păsărilor răpitoare, cred că două sfaturi practice sînt binevenite : cadavrele de găini să fie folosite la hrănitoare numai după ce au fost consultate de un specialist inimos, pentru evitarea accidentelor ; să nu alungăm coțofenele și ciorile grive, pentru că prezența acestora atrage păsările răpitoare la hrănitoare. Închei aceste rînduri în speranța că experiența mea a fost doar o contribuție modestă la un început de protecție a păsărilor răpitoare din țara noastră.

DIE FÜTTERUNG DER RAUBVÖGEL IM WINTER

Zusammenfassung

Der Verfasser gibt die Ergebnisse seiner Beobachtungen bekannt die er im Winter 1979 während der Fütterung von **Accipiter gentilis**, **Buteo buteo** und **Circus cyaneus** erreichte. Die Raubvögel wurden mit Hühnerleichen gefüttert. Es handelte sich um Hühner die nicht durch ansteckenden Krankheiten verendeten sondern meistens Opfer kannibalistischer Neigungen der Hühner bei Massenzuchten geworden sind.

Dr. SZABÓ IOSIF

Odorheiu Secuiesc, cod. 4150
Intr. Tihadar 3/12
ROMÂNIA